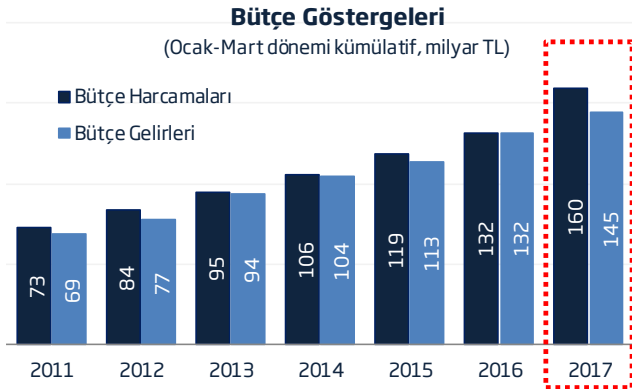

Bütçe 19,5 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçesi Mart ayında 19,5 milyar TL açık vermiştir. Bu tutar, dönemsel olarak bütçe harcamalarında hızlı artış kaydedilen Aralık ayları hariç tutulduğunda tarihi yüksek açığa tekabül etmektedir. Mart'ta bütçe harcamaları yıllık bazda %25 oranında genişlerken, bütçe gelirleri %3 oranında azalmıştır. Mart 2016'da bütçeye 4 milyar TL katkı sağlayan diğer sermaye satış gelirleri (özelleştirme geliri) hariç tutulduğunda ise bütçe gelirleri yıllık bazda %7,8 oranında artmaktadır. Geçtiğimiz yıl Mart ayında 160 milyon TL ile sınırlı düzeyde de olsa faiz dışı fazla veren bütçe bu yılın aynı döneminde 12,4 milyar TL faiz dışı açık kaydetmiştir.

Bütçe göstergelerinde zayıf performans...

Bütçe göstergeleri bu yılın ilk çeyreğinde özellikle Mart ayındaki bozulma nedeniyle zayıf bir performans sergilemiştir. 2016 yılının Ocak-Mart döneminde 46 milyar TL fazla veren bütçe bu yılın aynı döneminde 14,9 milyar TL açık vermiştir.

İlk çeyrekte bütçe harcamaları cari transferlerdeki artışın etkisiyle geçen senenin aynı dönemine göre %21,3 oranında genişlemiştir. Bütçe gelirlerindeki yükseliş ise %9,9 ile bu dönemdeki ortalama enflasyon oranının altında kalmıştır.

Vergi gelirlerinde ılımlı seyir...

Şubat ile Mart aylarında vergi gelirlerinin nispeten zayıf seyrettiği gözlenirken, Ocak ayındaki olumlu seyrin etkisiyle vergi gelirleri ilk çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %12 oranında artmıştır. Bu dönemde gelir vergisindeki artış %9,2 ile düşük düzeyde gerçekleşirken, kurumlar vergisi %22,8 oranında yükselmiştir. ÖTV gelirlerindeki %10,9'luk artışta, tütün mamulleri ile alkollü içkilerden elde edilen vergi gelirleri belirleyici olmuştur. İlk çeyrekte dahilde alınan KDV'den elde edilen gelirlerin %2,9 ile yatay seyretmesi iç talep koşullarındaki ılımlı seyri teyit etmiştir.

Yılın ilk çeyreğinde özelleştirmelerden elde edilen gelirler 4,2 milyar TL olmuştur. Geçtiğimiz yıl bu tutar 6,1 milyar TL düzeyinde gerçekleşmişti. Bütçe hedefine göre yılın geri kalanında yaklaşık 9 milyar TL tutarında özelleştirme geliri elde edileceği tahmin edilmektedir. Ancak, özelleştirme gelirlerinin Türkiye Varlık Fonu'na aktarılmaya başlanması bütçe gelirlerinin yılsonu hedefinin altında kalmasına yol açabilecektir.

Bütçe harcamalarında %20'nin üzerinde artış...

Ocak-Mart döneminde personel giderleri geçen yıla kıyasla %8,4 oranında artarken, cari transferlerdeki %31,7'lik genişleme bütçe açığının büyümesinde belirleyici olmuştur. Sosyal güvenlik açığı finansmanı ile işveren sigorta primi indirimi için Hazine tarafından aktarılan 19,8 milyar TL'lik tutar, bütçe harcamalarındaki artışın yaklaşık %40'ını

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Mart			Ocak-Mart			2017 Bütçe Hedefi	Gerç./ Hedef (%)
	2016	2017	% Değişim	2016	2017	% Değişim		
Harcamalar	46,8	58,6	25,0	131,7	159,7	21,3	645,1	24,7
Faiz Harcamaları	6,7	7,2	6,3	16,5	18,8	14,3	57,5	32,7
Faiz Dışı Harcamalar	40,1	51,4	28,2	115,2	140,8	22,2	587,6	24,0
Gelirler	40,3	39,1	-3,0	131,7	144,7	9,9	598,3	24,2
Vergi Gelirleri	30,5	33,2	8,9	108,5	121,6	12,0	511,1	23,8
Diğer Gelirler	9,8	5,9	-40,1	23,2	23,1	-0,2	87,2	26,5
Bütçe Dengesi	-6,6	-19,5	197,0	0,0	-14,9	-	-46,9	31,9
Faiz Dışı Denge	0,2	-12,4	-	16,5	3,9	-76,4	10,6	36,6

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

oluşturmuştur. Harcamalardaki genişlemenin %13'ü tarımsal destekleme ödemeleri ile mahalli idarelere aktarılan paylardan kaynaklanmıştır. Borçlanma maliyetlerindeki artış nedeniyle bu dönemde faiz giderleri de önceki yıla göre 2,4 milyar TL artmıştır.

Beklentiler

Bütçe göstergelerinde Mart ayında önemli bir bozulma yaşanmıştır. Yılın ilk çeyreğindeki yakını düzeyde bir açık, genişleyici maliye politikası uygulanmak suretiyle ekonomik aktivitenin desteklendiği 2009 yılının ilk çeyreğinde verilmiş, izleyen yıllarda ise ilk çeyrek bütçe açıkları bu düzeyin belirgin altında kalmıştır. Buna karşın, bütçe ilk çeyrek itibarıyla yılsonu hedefiyle nispeten uyumlu bir performans sergilemektedir. Ancak, ekonomiyi desteklemek amacıyla atılan adımların etkisiyle bütçe harcamalarının yılsonunda başlangıç ödeneğini aşması muhtemel gözükmektedir. İç talepte hızlı bir toparlanma kaydedilmediği takdirde, beyaz eşya ve mobilya ürünlerinde yapılan vergi indirimlerinin uzatılmasının da etkisiyle, bütçe gelirlerinde zayıf seyrin sürebileceğini düşünüyoruz. Böylece, bütçe açığının 2017 sonunda hedeflenen seviyenin bir miktar üzerine çıkması söz konusu olabilecektir. Ancak, bütçe açığı/GSYH oranının mevcut düşük seviyesi (2016: % 1,1) göz önüne alındığında, 2017 yılında bütçe açığında gözlenebilecek genişlemenin ekonomik büyümeye katkı sağladığı ölçüde yönetilebilir olacağını düşünüyoruz.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.